

Załącznik nr 26 do Procedury edukacji zdrowotnej pacjentów i ich rodzin / opiekunów, edycja nr 4

WSKAZÓWKI DLA CHORYCH LECZONYCH LEKAMI WZIEWNYMI Z UŻYCIEM INHALATORA

Stosowanie leków w formie wziewnej jest najbardziej efektywną metodą w leczeniu chorób układu oddechowego, takich jak astma, przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP) czy też innych.

Substancja lecznicza w leku wziewnym dociera bezpośrednio do oskrzeli i płuc, działając dokładnie w miejscu procesu chorobowego.

Prawidłowa technika inhalacyjna oraz właściwe stosowanie inhalatora jest istotnym elementem wpływającym na skuteczność leczenia.

Umiejętność prawidłowego stosowania leków wziewnych wymaga stałej, powtarzalnej nauki. Pomocne okażą się tu poniższe informacje.

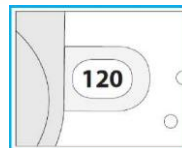
OGÓLNE ZASADY PRZYJMOWANIA LEKÓW DROGĄ WZIEWNĄ:

1. Leki należy przyjmować ściśle według zaleceń lekarza, nie wolno przerywać leczenia nawet przy ustąpieniu objawów choroby.
2. Lek przyjmujemy w postaci siedzącej będąc wyprostowanym lub w postaci stojącej. Głowa może być odchylona lekko do tyłu.
3. Przed użyciem niektórych inhalatorów należy nimi wstrząsnąć (nie gwałtownie).
4. Po przyjęciu leku należy wstrzymać oddech na około 5-10 sekund, aby osiadł on całkowicie na komórkach płuc
5. Jeżeli na pełną dawkę leku przypada więcej niż jeden wziew - kolejny należy przyjąć po 30 - 60 sekundach.
6. Jeżeli stosowane są równocześnie: lek rozszerzający drogi oddechowe i lek steroidowy (przeciwzapalny), należy jako pierwszy przyjąć lek rozszerzający, a po upływie kilku minut lek steroidowy. Ułatwi to głębsze dotarcie i lepszą skuteczność leku działającego przeciwzapalnie.
7. Regularnie czyść inhalator zgodnie z instrukcją producenta
8. Kontroluj liczbę pozostałych dawek i uzupełniaj lek odpowiednio wcześniej
9. Noś inhalator ratunkowy przy sobie, jeśli został zalecony.
10. Zabieraj inhalator na wizyty kontrolne w celu oceny techniki inhalacji.
11. Przechowuj lek w suchym miejscu z dala od wysokiej temperatury i dzieci.
12. Zgłoś lekarzowi nasilenie duszności, świsły częstsza potrzebę inhalatora ratunkowego lub działania niepożądane leku tj. drżenie rąk, kołatanie serca, chrypka, czy podrażnienia gardła..

Preparaty do stosowania drogą wziewną występują najczęściej w postaci proszkowej lub roztworu pod ciśnieniem (aerozolu). Są podawane przez różne rodzaje inhalatorów i każdy z nich wymaga nieco innej obsługi.

Dlatego zawsze należy zapoznać się z ulotką dla pacjenta (dołączoną do opakowania z lekiem), która zawiera szczegółową instrukcję obsługi inhalatora.

Inhalator jest integralną częścią danego leku.
Większość z dostępnych, posiada licznik dawek,
dzięki czemu można ocenić stopień zużycia leku.

PRZYKŁADY INHALATORÓW DO LEKÓW WZIEWNYCH:

❖ Inhalatory proszkowe:

- z lekiem w kapsułkach do umieszczania wewnątrz: AEROLIZER, BREEZHALER, HANDIHALER
- z lekiem w środku inhalatora, wyzwalanym poprzez załadowanie dawki i wdech: DYSK, TURBUHALER, EASYHALER, ELLIPTA
- z lekiem w osobnym zasobniku, który należy umieścić w inhalatorze i wymienić po wykorzystaniu: NOVOLIZER

❖ Inhalatory z płynną postacią leku (aerozole): AEROZOL, RESPIMAT

Niezależnie od rodzaju przyjmowanego leku wziewnego i używanego inhalatora, obowiązują ważne, niezmiennie zasady warunkujące prawidłową technikę jego przyjmowania:

1. Wydech (usunięcie powietrza z płuc)
2. Szczelne objęcie ustnika wargami
3. Wdech – szybki, głęboki, równomierny - (najbardziej istotnym elementem technicznym w przyjmowaniu leku jest skoordynowanie uwalnianej z inhalatora dawki z wykonaniem wdechu)
4. Wstrzymanie oddechu na 5-10 sekund
5. Powolny wydech

Niektóre działania niepożądane leków przyjmowanych drogą wziewną:

- częste: suchość w jamie ustnej (na ogół o łagodnym nasileniu), uczucie zatkanego nosa;
- niezbyt częste: zawroty głowy, nieregularne bicie serca, kołatanie serca, kaszel, katar, krwawienie z nosa, ból gardła, chrypka, ból mięśni;
- w przypadku preparatów steroidowych - często: zakażenie grzybicze (pleśniawki) jamy ustnej i gardła.

Dlatego, aby zmniejszyć ryzyko zakażenia grzybiczego, po każdej inhalacji lekiem steroidowym należy dokładnie wodą przepłukać jamę ustną i gardło!

W razie wystąpienia:

trudności w oddychaniu, obrzęku w obrębie twarzy, gardła, bólu oczu, zaburzeń widzenia lub innych niepokojących objawów należy przerwać terapię i natychmiast zgłosić się do lekarza!

Literatura: <https://www.mp.pl/> Pielęgniarstwo pulmonologiczne Beata Hornik Wydawnictwo PZWL Warszawa 2025

Opracowanie: mgr Elżbieta Szewczyk Kraków, 19.08.2026 r.